

Plan wynikowy z wymaganiami edukacyjnymi przedmiotu historia w zakresie podstawowym dla klasy III szkoły ponadpodstawowej*

(do podręcznika *Historia 3. Zakres podstawowy. Podręcznik dla szkół ponadpodstawowych* autorstwa Mirosława Ustrzyckiego i Jarosława Ustrzyckiego, część 1. i 2.)

* Plan wynikowy został skonstruowany na podstawie **Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia.**

Autorzy: *Antonina Telicka-Bonecka, Jarosław Bonecki*

Temat (rozumiany jako lekcja)	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń opanował wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:
I. Europa i świat po kongresie wiedeńskim					
1. Narodziny porządku wiedeńskiego	– wyjaśnia pojęcia: <i>kongres wiedeński, zasada równowagi sił, zasada legitymizmu, zasada restauracji, Besarabia, autonomia, Wolne Miasto Kraków,</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>kodeks dyplomatyczny, tańczący kongres;</i> – wymienia polityków, którzy decydowali o dalszych losach Europy; – wskazuje na mapie zmiany	– wyjaśnia czym było Święte Przymierze; – wyjaśnia, jaki był cel zwołania kongresu wiedeńskiego.	– charakteryzuje zasady, których przestrzegali uczestnicy kongresu; – wyjaśnia, jakie najważniejsze postanowienia terytorialne podjęto na	– ocenia, dlaczego decydenci kongresu wiedeńskiego uważali za słuszne kierowanie się zasadami: legitymizmu, restauracji i równowagi; – uzasadnia

	<i>Rzeczpospolita Krakowska, Święte Przymierze.</i>	terytorialne, które dokonały się w Europie w wyniku postanowień kongresu wiedeńskiego.		kongresie w sprawie ziem polskich.	słuszność wprowadzenia zakazu handlu niewolnikami ustanowionego na wniosek Wielkiej Brytanii; – analizuje zmiany, jakie nastąpiły w kodeksie dyplomatycznym.
2. Przemiany gospodarcze i społeczne w 1. połowie XIX w.	– wyjaśnia i 1. pojęcia: <i>rewolucja przemysłowa, industrializacja, kolej, system śluz i kanałów, rewolucja agrarna, konserwa, związki zawodowe, rentier, obowiązek szkolny;</i> – wymienia najważniejsze innowacje techniczne z I rewolucji przemysłowej.	– wyjaśnia pojęcia: <i>telegraf optyczny, telegrafia elektromagnetyczna;</i> – wymienia obszary, na których rewolucja przemysłowa oraz agrarna poczyniły najszybsze postępy; – omawia pozytywne i negatywne spostrzeżenia autorów tekstów źródłowych na	– wyjaśnia, na czym opierała się rewolucja przemysłowa w 1. połowie XIX w. oraz jakie dziedziny objęła; – na podstawie wykresu omawia przyczyny rozwoju demograficznego podanych miast; – charakteryzuje najważniejsze przemiany społeczne będące następstwem	– na podstawie wykresu wskazuje miasta, w których przyrost ludności był w 1. połowie XIX w. największy; – charakteryzuje przemiany gospodarcze 1. połowy XIX w. oraz wymienia ich źródła; – przedstawia i ocenia znaczenie zmian, które dokonały się w transporcie i	– analizuje wykresy i wyjaśnia, na czym opierała się rewolucja przemysłowa w 1. połowie XIX w.; – porównuje spostrzeżenia obu autorów zamieszczonych tekstów źródłowych oraz omawia podobieństwa i różnice.

		temat zmian zachodzących w wyniku rewolucji przemysłowej.	zmian w gospodarce.	komunikacji w tym okresie.	
3. System wiedeński – jego obrońcy i przeciwnicy	– wyjaśnia pojęcia: <i>system wiedeński, liberalizm, konserwatyzm, ruchy narodowe, Związek Północny, Związek Południowy, bunt dekabrystów, rewolucja lipcowa.</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>Kortezy, Kongres Narodowy, Karta Konstytucyjna, ultrasi;</i> – przedstawia okoliczności, w jakich Grecy uzyskali niepodległość; – wymienia wystąpienia przeciwko porządkowi wiedeńskiemu; – wymienia wartości, które były najcenniejsze dla liberałów i konserwatystów.	– wyjaśnia, jakie zagrożenia dla porządku wiedeńskiego dały o sobie znać w latach 20. i 30 XIX w.; – omawia, w jaki sposób monarchowie starali się przeciwstawić zagrożeniom dla porządku wiedeńskiego w latach 20. i 30. XIX w.	– charakteryzuje najważniejsze przyczyny, które doprowadziły do rewolucji lipcowej z 1830 roku we Francji; – porównuje sposób myślenia liberałów i konserwatystów na temat kwestii społeczno-politycznych 1. połowy XIX w.	– analizuje następstwa (w tym także wykraczające poza samą Francję) rewolucji lipcowej z 1830 roku.
4. Wiosna Ludów w Europie	– wyjaśnia pojęcia: <i>Wiosna Ludów, rewolucja lutowa,</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>kwestia narodowa, rewolucja</i>	– omawia cele społeczne, polityczne i narodowe, jakie	– na podstawie tekstu źródłowego wyjaśnia, jak autor cytowanego tekstu	– analizuje przyczyny stłumienia przez monarchów

	<p><i>bonapartyści, warsztaty narodowe, plebiscyt, Parlament frankfurcki, koncepcja Wielkich Niemiec, uwłaszczenie, koncepcja Małych Niemiec, Legion Mickiewicza, rewolucja węgierska.</i></p>	<p><i>kartoflana, Rząd Tymczasowy, Landtag, Zgromadzenie Narodowe, Komitet Obrony Narodowej;</i></p> <p>– wymienia czynniki, które wpłynęły na wybuch Wiosny Ludów w Europie;</p> <p>– wskazuje cele, jakie stawiali sobie uczestnicy wystąpień rewolucyjnych w poszczególnych państwach europejskich.</p>	<p>stawiali sobie uczestnicy Wiosny Ludów;</p> <p>– charakteryzuje zmiany, jakie dokonały się w wyniku wydarzeń Wiosny Ludów w państwach europejskich.</p>	<p>rozumiał problemy warstw najuboższych oraz w jaki sposób jego uwagi wskazują na rozwój sytuacji rewolucyjnej w połowie XIX w.</p>	<p>większości wystąpień rewolucyjnych;</p> <p>– uzasadnia podłoże wystąpień rewolucyjnych i odpowiada, czy wynikało to z siły samych władców, czy ze słabości bądź braku zgody wśród rewolucjonistów;</p> <p>– dokonuje bilansu okresu Wiosny Ludów.</p>
<p>5. Kultura europejska 1. połowy XIX w.</p>	<p>– wyjaśnia pojęcia: <i>romantyzm, kultura Orientu, narodowy „wieszcz”, idealizm.</i></p>	<p>– wyjaśnia koncepcję nowoczesnego narodu;</p> <p>– omawia najistotniejsze cechy różniące oświecenie od romantyzmu.</p>	<p>– wyjaśnia, jakim postawom przeciwstawili się romantycy i jakie wartości były dla nich najważniejsze;</p> <p>– wymienia najwybitniejszych twórców literatury</p>	<p>– na podstawie tekstu źródłowego analizuje romantyczny ideał życia nieprzeciętnej jednostki;</p> <p>– charakteryzuje tendencje w literaturze 1.</p>	<p>– analizuje twórczość trzech wybranych kompozytorów okresu romantyzmu;</p> <p>– wymienia cechy malarstwa romantycznego i charakteryzuje</p>

			1. połowy XIX w. w poszczególnych krajach.	połowy XIX w. oraz główne tematy przez nią podejmowane.	twórczość jego najwybitniejszych przedstawicieli.
6. Europa i świat po kongresie wiedeńskim – lekcja powtórzeniowa	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.
7. Europa i świat po kongresie wiedeńskim – lekcja sprawdzająca	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.
II. Polacy w latach 1815–1848					
1. Królestwo Polskie i ziemie zabrane do 1830 r.	– wyjaśnia pojęcia: <i>Królestwo Polskie, Kongresówka, ziemie zabrane, namiestnik, Rada Stanu, Uniwersytet Warszawski, Zagłębie Dąbrowskie, Staropolski Okręg Przemysłowy, Bank Polski, Uniwersytet Wileński, Towarzystwo Filomatów,</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>Królestwo Kongresowe, konstytucja Królestwa Polskiego, Kaliszanie, Towarzystwo Kredytowe Ziemskie, Liceum Krzemienieckie, Sąd Sejmowy, Sprzysiężenie Wysockiego lub Spisek Podchorążych;</i> – wyjaśnia, na	– omawia system ustrojowy Królestwa Polskiego oparty na konstytucji z 1815 r.; – wyjaśnia, na czym polegała niezależność Królestwa i w jakim stopniu była ona ograniczona; – przedstawia najważniejsze trudności i osiągnięcia Królestwa	– na podstawie tekstu źródłowego wyjaśnia, jakie swobody obywatelskie i narodowe gwarantowała konstytucja Królestwa Polskiego; – charakteryzuje cele i sposoby działalności związków młodzieżowych i grup opozycyjnych pod	– analizuje monetę i na jej podstawie omawia argumenty świadczące o autonomii Królestwa Polskiego; – przedstawia i ocenia położenie polskości na ziemiach zabranych w omawianym okresie; – na podstawie fragmentu pieśni

	<i>Związek Filaretów, Wolnomularstwo Narodowe, Towarzystwo Patriotyczne.</i>	czym polegały naruszenia ładu konstytucyjnego w Królestwie i jakie miały następstwa.	Polskiego z lat 1815–1830.	panowaniem rosyjskim.	analizuje źródła nadziei pokładanych przez Polaków w Aleksandrze I oraz ocenia ich realność.
2. Powstanie listopadowe i jego następstwa	– wyjaśnia pojęcia: <i>noc listopadowa, Arsenal, Towarzystwo Patriotyczne, wojna polsko-rosyjska, represje popowstaniowe, Cytadela, ograniczanie autonomii, Wielka Emigracja, Hotel Lambert, Towarzystwo Demokratyczne Polskie.</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>dyktator powstania, detronizacja cara, Statut Organiczny, Towarzystwo Przyjaciół Nauk, Młoda Polska, Gromady Ludu Polskiego, Stowarzyszenie Ludu Polskiego;</i> – omawia okoliczności, które doprowadziły do wybuchu powstania listopadowego.	– wyjaśnia, jakie cele starano się realizować w czasie powstania; – omawia zmiany, jakie zaszły w życiu Polaków pod zaborem rosyjskim po powstaniu listopadowym; – charakteryzuje znaczenie popowstaniowej Wielkiej Emigracji dla sprawy polskiej.	– na podstawie tekstu źródłowego wyjaśnia, co o przygotowaniach spiskowców do powstania i popełnionych przez nich błędach mówią pamiętniki gen. I. Prądzyńskiego; – charakteryzuje działania polityczne i militarne władz Królestwa Polskiego w czasie powstania.	– analizuje, czy wśród powstańców istniała zgoda co do właściwych metod prowadzenia walki; – rozważa, czy powstanie listopadowe mogło zakończyć się sukcesem oraz które czynniki w największym stopniu przyczyniły się do jego klęski.
3. Zabory pruski i austriacki oraz Rzeczpospolita Krakowska	– wyjaśnia pojęcia: <i>Wielkie Księstwo Poznańskie, polityka</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>hotel Bazar, Towarzystwo Naukowej</i>	– wyjaśnia, jakim zakresem swobód narodowych dysponowała ludność polska w	– charakteryzuje położenie ludności polskiej w zaborze pruskim; – określa status	– wyjaśnia i ocenia, w jakim stopniu Galicja była państwem samodzielnym.

	<p>germanizacyjna, sejm stanowy we Lwowie, gubernator, Zakład Narodowy im. Ossolińskich (Ossolineum), Rzeczpospolita Krakowska, senat, Zgromadzenie Reprezentantów.</p>	<p>Pomocy, Biblioteka Raczyńskich, rezydenci trzech państw zaborczych, Towarzystwo Naukowe Krakowskie, kopiec Kościuszki; – omawia politykę władz austriackich wobec Galicji.</p>	<p>zaborze pruskim; – charakteryzuje podejmowane przez Polaków w Wielkim Księstwie Poznańskim i w Galicji inicjatywy gospodarcze, społeczne i kulturalne.</p>	<p>polityczny Rzeczypospolitej Krakowskiej.</p>	
<p>4. Powstanie krakowskie (1846) i Wiosna Ludów na ziemiach polskich (1848)</p>	<p>– wyjaśnia pojęcia: <i>Związek Plebejuszy</i>, <i>Centralizacja Poznańska</i>, <i>trójzaborowe powstanie</i>, <i>powstanie krakowskie</i>, <i>Manifest do Narodu Polskiego</i>, <i>rząd powstańczy</i>, <i>rabacja galicyjska</i>, <i>powstanie w Wielkopolsce</i>, <i>Wiosna Ludów w Galicji</i>.</p>	<p>– wyjaśnia pojęcia: <i>proces berliński</i>, <i>Komitet Narodowy w Poznaniu</i>, <i>Główna Rada Ruska</i>; – omawia okoliczności, w jakich wybuchło powstanie krakowskie, oraz cele, które chcieli zrealizować przygotowujący je spiskowcy.</p>	<p>– wyjaśnia, do jakich ideałów odwoływał się Manifest Rządu Narodowego; – charakteryzuje cele i metody działań polskich działaczy narodowych w okresie Wiosny Ludów w Wielkim Księstwie Poznańskim i w Galicji.</p>	<p>– na podstawie tekstu źródłowego charakteryzuje znaczenie kwestii uwłaszczenia chłopów oraz wyjaśnia, jak autorzy Manifestu chcieli ją rozwiązać; – analizuje przyczyny klęski wystąpień narodowych w latach 1846–1848; – przedstawia następstwa Wiosny Ludów na</p>	<p>– uzasadnia znaczenie kwestii chłopskiej, w szczególności problem uwłaszczenia w wydarzeniach lat 1846–1848 na ziemiach polskich; – analizuje tekst petycji do cesarza Austrii i charakteryzuje postulaty Polaków dotyczące swobód narodowych i obywatelskich, jakich domagali</p>

				ziemiach polskich i ocenia jej znaczenie dla sprawy polskiej.	się dla Galicji.
5. Kultura polska po 1815 roku	– wyjaśnia pojęcia: <i>wieszcz narodowy, mesjanizm, muzyka ludowa, klasycyzm, romantyzm, Pałac Namiestnikowski, Belweder, Teatr Wielki.</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>mazurek, polonez, Pałac Staszica, neogotyck, neorenesans;</i> – przedstawia wkład, jaki w polską kulturę narodową wnieśli pisarze epoki romantyzmu.	– omawia osiągnięcia i charakter twórczości Fryderyka Chopina i Stanisława Moniuszki; – charakteryzuje twórców polskiej kultury według obszarów, na których tworzyli: Królestwo Polskie, ziemie zabrane, Galicja, zabór pruski, emigracja.	– charakteryzuje tendencje występujące w sztukach plastycznych po 1815 r. i wskazuje, które z nich stanowiły nowe zjawisko.	– analizuje znaczenia dorobku Fryderyka Chopina i Stanisława Moniuszki w dziejach muzyki polskiej i światowej; – analizuje obraz Piotra Michałowskiego pt. <i>Gen. Dwernicki na czele II pułku ułanów</i> z 1840 r. jako przykład twórczości najwybitniejszego malarza polskiego romantyzmu.
6. Polacy w latach 1815–1848 – lekcja powtórzeniowa.	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.
7. Polacy w latach 1815–1848 – lekcja sprawdzająca.	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.

III. Europa i świat od połowy XIX w.					
1. Zjednoczenie Włoch i Niemiec. Przebudowa Cesarstwa Austriackiego	– wyjaśnia pojęcia: <i>armia piemontska</i> , „Wyprawa tysiąca” <i>Garibaldi</i> , <i>Królestwo Włoch</i> , <i>kanclerz</i> , <i>Związek Północnoniemiecki</i> , <i>Komuna Paryska</i> , <i>II Rzesza Niemiecka</i> , <i>dualistyczna monarchia</i> , <i>Austro-Węgry</i> .	– wyjaśnia pojęcia: <i>wojna krymska</i> , <i>Czerwony Krzyż</i> , <i>polityka realna</i> , <i>Rząd Obrony Narodowej</i> , <i>federacja</i> , <i>dwuprzymierze</i> , <i>trójprzymierze</i> , <i>dplom październikowy</i> , <i>patent lutowy</i> , <i>polityka madziaryzacji</i> .	– charakteryzuje etapy zjednoczenia Włoch oraz Niemiec w II połowie XIX wieku; – wyjaśnia, jaką rolę w procesach zjednoczeniowych Włoch i Niemiec odegrały inicjujące je państwa i ich premierzy, czynniki międzynarodowe oraz dążenia ludności.	– wyjaśnia, dlaczego doszło do przebudowy Cesarstwa Austriackiego w dualistyczne Austro-Węgry; – analizuje, na czym polegały zmiany ustrojowe, które zaszły w monarchii Habsburgów w latach 60. XIX wieku.	– analizuje podobieństwa i różnice w procesie zjednoczenia Włoch i Niemiec.
2. Kolonializm na świecie w 2. połowie XIX i na początku XX wieku	– wyjaśnia pojęcia: <i>kolonializm</i> , <i>imperia kolonialne</i> , <i>dominium</i> , <i>powstanie sipajów</i> , <i>protektorat</i> , <i>kondominium</i> , <i>Związek Południowej</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>ideologia „misji białego człowieka”</i> , <i>Angielska Kompania Wschodnioindyjska</i> , <i>entente cordiale</i> , <i>Kolos rodyjski</i> ; – omawia przyczyny	– przedstawia przypadki, kiedy państwami prowadzącymi ekspansję kolonialną dochodziło do rywalizacji o sporne tereny; – charakteryzuje następstwa	– na podstawie tekstu źródłowego przedstawia przyczyny, które zachęcały mieszkańców metropolii do wyjazdu do kolonii; – charakteryzuje zasięg kolonizacji dokonanej przez	– analizuje wyprawy odkrywcze prowadzone w Afryce przez Davida Livingstone’a i Henry’ego Stanleya; – ocenia, jaki wpływ miały konflikty

	<i>Afryki, panamski, powstanie bokserów.</i>	przyspieszenia ekspansji kolonialnej w 2. połowie XIX i na początku XX w.	kolonizacji, korzyści uzyskiwane przez państwa kolonialne i położenie ludów skolonizowanych.	poszczególne państwa europejskie, Stany Zjednoczone i Japonię; – ocenia, które z krajów kolonialnych zyskały szczególnie cenne nabytki w omawianym okresie.	kolonialne na ówczesną sytuację międzynarodową.
3. Wojna secesyjna w Stanach Zjednoczonych Ameryki i jej następstwa	– wyjaśnia pojęcia: <i>imigranci, plantacja, abolicjonizm, secesja, Konfederacja, wojna secesyjna, Unia, farma, akr, segregacja rasowa, Ku-Klux-Klan.</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>Skonfederowane Stany Ameryki, okres „rekonstrukcji”, dyskryminacja;</i> – wymienia przyczyny wybuchu wojny secesyjnej; – na podstawie danych statystycznych oblicza liczbę ludności, która przybyła do USA w latach 1848–	– wyjaśnia przyczyny porażki Konfederacji w wojnie secesyjnej; – charakteryzuje przemiany społeczno-gospodarcze, jakie zaszły w Stanach Zjednoczonych po wojnie secesyjnej.	– posługując się zamieszczoną mapą, przedstawia etapy rozwoju terytorialnego Stanów Zjednoczonych w XIX wieku; – analizuje mapę dotyczącą stosunku poszczególnych stanów amerykańskich do niewolnictwa w 1861 r. oraz charakteryzuje geograficzne	– uzasadnia, że poglądy na temat niewolnictwa Abrahama Lincolna i jego wybór na prezydenta doprowadziły do wojny secesyjnej; – na podstawie tekstu źródłowego charakteryzuje poglądy Abrahama Lincolna na temat niewolnictwa.

		1909 oraz wskazuje, kiedy napływ imigrantów był największy.		rozmieszczenie stanów niewolniczych i wolnych w USA.	
4. Przemiany cywilizacyjne w 2. połowie XIX i na początku XX wieku	– wyjaśnia pojęcia: <i>przemiany cywilizacyjne, nawozy sztuczne, traktor, lampa naftowa, tramwaj, turbina parowa, Kanał Sueski, migracja, silnik spalinowy, telegraf, radio, promienie X, wiktorianizm, emancypacja, drapacz chmur, Wieża Eiffla, kultura masowa, wodewil, kinematograf, pozytywizm (w naukach społecznych), teoria ewolucji, analfabetyzm, prasa popularna, moda kobieca.</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>epoka stali i elektryczności, Kolej Transkontynentalna, Kolej Transsyberyjska, pasteryzacja, aspiryna, stowarzyszenia sportowe i gimnastyczne, belle époque, nowożytne igrzyska olimpijskie, powieść naturalistyczna, darwinizm, laicyzacja życia publicznego.</i>	– omawia najważniejsze zmiany, jakie w omawianej epoce zaszły w życiu codziennym, przemieszczaniu się i komunikowaniu oraz rozrywkach; – przedstawia wpływ odkryć naukowych i wynalazków technicznych 2. połowy XIX i początku XX w. na gospodarkę.	– charakteryzuje życie miejskie i kulturę mieszczańską w 2. połowie XIX i na początku XX w.	– analizuje cechy zjawiska kultury masowej na świecie w omawianym okresie.

<p>5. Idee i ruchy polityczne</p>	<p>– wyjaśnia pojęcia: <i>cenzus majątkowy, sufrażystki, masowe ruchy polityczne, partia polityczna, czartyzm, Komuna Paryska, socjalizm, anarchizm, marksizm, kapitalizm, I i II Międzynarodówka, nacjonalizm, pogrom, antysemityzm, chadecja nauka społeczna Kościoła.</i></p>	<p>– wyjaśnia pojęcia: <i>demokratyzacja ustrojów politycznych, Karta Ludu, demonstracje robotnicze, Święto Pracy, Manifest komunistyczny, rewizjonizm, Partia Pracy, szowinizm, rasizm, encyklika, socjaldemokracja;</i> – wyjaśnia, o co spierali się działacze socjalistyczni oraz anarchistyczni.</p>	<p>– wyjaśnia, na czym polegały procesy demokratyzacji w państwach Zachodu w 2. połowie XIX i na początku XX w.; – charakteryzuje stanowisko papieża wobec przemian cywilizacyjnych i społeczno-politycznych w ówczesnym świecie.</p>	<p>– charakteryzuje cele, jakie stawiał przed sobą ruch robotniczy oraz podejmowane przez jego uczestników sposoby działań.</p>	<p>– uzasadnia rolę praw wyborczych i rozwoju partii politycznych w procesach demokratyzacji w omawianym okresie; – analizuje myślenie nacjonalistyczne oraz uzasadnia jego wpływ na życie społeczne i polityczne.</p>
<p>6. Kultura artystyczna w 2. połowie XIX i na początku XX wieku</p>	<p>– wyjaśnia pojęcia: <i>naturalizm, modernizm, szkoła narodowa, operetka, impresjonizm, realizm, secesja, fowizm, kubizm, futuryzm, ekspresjonizm,</i></p>	<p>– wyjaśnia pojęcia: <i>symbolizm, dekadentyzm, muzyka programowa, muzyka absolutna, awangarda;</i> – omawia cechy modernizmu i sposób, w jaki</p>	<p>– przedstawia tematy, jakie podejmowała literatura 2. połowy XIX i początku XX w. oraz wskazuje jej związki ze zjawiskami społecznymi tego okresu;</p>	<p>– na podstawie tekstu źródłowego charakteryzuje sposób rozumienia sztuki przedstawionej przez Oscara Wilde’a oraz porównuje go z założeniami naturalizmu oraz</p>	<p>– analizuje poglądy Friedricha Nietzschego i Henriego Bergsona; – przedstawia i ocenia nowe tendencje i kierunki, które pojawiły się w omawianym</p>

	<i>sztuka abstrakcyjna.</i>	znalazł on odbicie w literaturze, muzyce i sztukach plastycznych.	– charakteryzuje przemiany w sztukach plastycznych pomiędzy 1850 a 1914 r.	modernizmu; – charakteryzuje twórczość najwybitniejszych artystów w 2. połowie XIX i na początku XX w.	czasie.
7. Europa i świat od połowy XIX w. – lekcja powtórzeniowa	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.
8. Europa i świat od połowy XIX w. – lekcja sprawdzająca	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.
IV. Ziemia polskie i ich mieszkańcy od połowy XIX w.					
1. Geneza i przebieg powstania styczniowego	– wyjaśnia pojęcia: <i>wojna krymska, odwilż posewastopolska, reforma uwłaszczeniowa, Towarzystwo Rolnicze, amnestia, „Czerwoni”, „Biali”, branka, Tymczasowy Rząd Narodowy, Manifest,</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>Komisja Wyznań Religijnych i Oświeceni Publicznego, „rewolucja moralna”, Szkoła Główna, konwencja Alvenslebena, dyktator powstania, dekret o uwłaszczeniu w</i>	– na podstawie mapy wymienia umieszczonych tam dowódców polskich oddziałów i łączy ich z danymi terenami; – omawia charakter walk toczonych w czasie powstania styczniowego.	– na podstawie tekstu źródłowego wskazuje przyczyny powstania oraz ocenia szanse jego powodzenia; – charakteryzuje działania podejmowane przez przywódców powstania i zakres działania podziemnego	– wymienia najważniejszych przywódców powstania styczniowego i ocenia ich rolę w jego przebiegu; – analizuje bilans i bezpośrednie następstwa powstania styczniowego.

	<i>konfiskaty majątków.</i>	<i>Królestwie Polskim;</i> – omawia przyczyny i okoliczności, które doprowadziły do wybuchu powstania styczniowego.		państwa polskiego; – porównuje przebieg procesu uwłaszczenia chłopów oraz zasady, na jakich uwłaszczenie zostało dokonane we wszystkich trzech zaborach.	
2. Zabór rosyjski w latach 1864–1904	– wyjaśnia pojęcia: <i>Kraj Nadwiślański, cenzor, rusyfikacja, kontrybucja, pozytywizm warszawski, praca u podstaw, granica celna, tajne nauczanie;</i> – przedstawia cele polityki rosyjskiej wobec społeczeństwa polskiego po powstaniu styczniowym.	– wyjaśnia pojęcia: <i>general-gubernator, noc apuchtinowska, Uniwersytet Latający, Bractwo Cyryla i Metodego;</i> – omawia, na czym polegały rosyjskie dążenia integracyjne i rusyfikacyjne; – przedstawia metody, jakie stosowały władze rosyjskie w stosunku do mieszkańców Królestwa	– na podstawie tekstu źródłowego, którego autorem był Aleksander Świętochowski, wskazuje najważniejsze punkty programu pozytywizmu warszawskiego; – omawia najważniejsze cechy gospodarki Królestwa Polskiego w 2. połowie XIX w.; – przedstawia rozwój ukraińskiego i litewskiego ruchu	– na podstawie tekstu źródłowego charakteryzuje postawę polskich uczniów wobec działań rusyfikacyjnych podejmowanych przez władze szkolne; – charakteryzuje postawy społeczeństwa polskiego wobec zaborcy; – wyjaśnia, czym był pozytywizm warszawski i jaką odegrał rolę.	– analizuje, jaką rolę w dziejach narodu polskiego mogła odegrać realizacja programu pozytywizmu warszawskiego; – uzasadnia, które z metod stosowanych przez władze rosyjskie były najbardziej dotkliwe dla ludności Królestwa Polskiego i ziem zabranych.

		Polskiego i ziem zabranych.	narodowego pod panowaniem rosyjskim.		
3. Zabór pruski w 2. połowie XIX i na początku XX w.	– wyjaśnia pojęcia: <i>polityka germanizacyjna, rugi pruskie, Komisja Kolonizacyjna, banki spółdzielcze, drobnomieszczańst wo.</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>Kulturkampf, Związek Popierania Niemczyzny na Kresach Wschodnich, czyli Hakata, solidaryzm narodowy;</i> – omawia polską aktywność gospodarczą pod zaborem pruskim.	– charakteryzuje cele oraz metody stosowane przez władze pruskie i niemieckie wobec społeczeństwa polskiego; – wyjaśnia, jakie miało źródła i na czym polegało rozbudzenie polskiej świadomości narodowej na Górnym Śląsku, Warmii i Mazurach.	– na podstawie tekstu źródłowego przedstawia, jak Henryk Sienkiewicz ocenił politykę pruską wobec Polaków; – wyjaśnia, w jaki sposób autor uzasadniał swoje przekonanie, że wynarodowienie Polaków i ich germanizacja nie mogą się powieść; – charakteryzuje skutki polityki germanizacyjnej oraz postawy i działania społeczeństwa polskiego będące odpowiedzią na nią.	– porównuje metody stosowane przez władze pruskie i niemieckie wobec społeczeństwa polskiego z działaniami rosyjskimi oraz wskazuje najważniejsze podobieństwa i różnice.
4. Autonomia galicyjska	– wyjaśnia pojęcia: <i>autonomia, Sejm</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>Rada Szkolna Krajowa,</i>	– wyjaśnia, dlaczego władze austriackie	– na podstawie tekstu źródłowego przedstawia	– na podstawie źródeł statystycznych

	<p><i>Krajowy, Stańczycy, Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie, Akademia Umiejętności.</i></p>	<p><i>podolacy, Teki Stańczyka, Kopiec Unii, ruch tzw. moskalofilów;</i> – omawia korzyści, jakie odnieśli Polacy z porozumienia z Austrią.</p>	<p>zdecydowały się nadać Galicji szeroką autonomię i przyznać Polakom prawa polityczne i narodowe, jakich nie mieli w innych zaborach; – charakteryzuje rządy polskie w Galicji i problemy, z którymi borykał się ten kraj.</p>	<p>zmiany w położeniu narodowym Polaków w Galicji, które opisał Alfred Wysocki; – porównuje politykę rosyjską, pruską i austriacką wobec Polaków w trzech zaborach i jej następstwa.</p>	<p>dokonuje analizy społeczeństwa Galicji według języka i religii; – analizuje i ocenia, czy polityka ugody podjęta w zaborze austriackim była słuszna; – uzasadnia znaczenie rozbudzenia narodowego społeczności rusińskiej (ukraińskiej).</p>
<p>5. Przemiany społeczne i ruchy polityczne na ziemiach polskich</p>	<p>– wyjaśnia pojęcia: <i>cywilizacja przemysłowa, ruch ludowy, Stronnictwo Ludowe, Polskie Stronnictwo Ludowe, ruch socjalistyczny, Polska Partia Socjalistyczna, bibuła,</i></p>	<p>– wyjaśnia pojęcia: <i>PSL „Piast”, PSL „Lewica”, Międzynarodowa Socjalno-Rewolucyjna Partia „Proletariat”, SDKPiL, Polska Partia Socjalno-Demokratyczna Galicji i Śląska</i></p>	<p>– charakteryzuje zmiany społeczne, jakie zaszły na ziemiach polskich w 2. połowie XIX w.; – wyjaśnia, na czym polegał i jakie zmiany przyniósł proces formowania się nowoczesnej świadomości</p>	<p>– charakteryzuje rozwój polskich ruchów politycznych (ludowego, socjalistycznego i narodowego); – wymienia najważniejsze partie należące do wymienionych ruchów</p>	<p>– uzasadnia znaczenie procesu rozbudzenia tożsamości narodowej różnych grup narodowościowych na obszarze dawnej Rzeczypospolitej; – analizuje idee, którymi kierowały się poszczególne</p>

	<i>Socjaldemokracja Królestwa Polskiego, Liga Polska, Liga Narodowa, Stronnictwo Narodowo-Demokratyczne.</i>	<i>Cieszyńskiego (PPSD), Towarzystwo Oświaty Narodowej (TON), Związek Młodzieży Polskiej „Zet”.</i>	narodowej Polaków oraz jakie czynniki na niego wpływały.	politycznych i ich przedstawicieli.	partie polityczne, i cele, do jakich dążyły, oraz jakie były pomiędzy nimi różnice.
6. Rewolucja 1905–1907 w Królestwie Polskim	– wyjaśnia pojęcia: <i>krwawa niedziela, Duma Państwowa, związki zawodowe, Endecja, stan wojenny, PPS-Lewica, PPS-Fracja Rewolucyjna.</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>grupa bojowa PPS, lokaut, Polska Macierz Szkolna, Towarzystwo Kursów Naukowych;</i> – przedstawia genezę wystąpień rewolucyjnych w Królestwie Polskim w latach 1905–1907.	– omawia cele, które starały się zrealizować w czasie rewolucji różne grupy społeczeństwa polskiego i formacje polityczne, oraz charakter podejmowanych przez nie działań; – na podstawie tekstu źródłowego charakteryzuje zasady systemu szkolnego, które autorzy rezolucji uznawali za właściwe.	– na podstawie tekstu źródłowego charakteryzuje metody stosowane w szkolnictwie przez władze rosyjskie, którym przeciwstawiali się uczniowie warszawskich szkół w swej rezolucji.	– analizuje, czy rewolucję 1905–1907 można uznać za kontynuację polskiej tradycji powstańczej, oraz uzasadnia swoją opinię; – przedstawia i ocenia skutki rewolucji 1905–1907 dla społeczeństwa polskiego.
7. Kultura i nauka polska w 2. połowie XIX i na początku XX	– wyjaśnia pojęcia: <i>literatura pozytywistyczna,</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>„ku pokrzepieniu</i>	– przedstawia twórczość młodopolską i	– charakteryzuje literaturę polskiego	– analizuje, na czym polegało zaangażowanie

w.	<i>Młoda Polska, Nagroda Nobla, realizm, impresjonizm, szkoły historyczne.</i>	<i>serc”, postimpresjonizm, symbolizm, etnografia, język esperanto;</i> – omawia dokonania Polaków w zakresie nauki w 2. połowie XIX i na początku XX w.	porównuje ją z pozytywistyczną; – charakteryzuje dorobek polskiego malarstwa i muzyki w 2. połowie XIX i na początku XX w.	pozytywizmu i wymienia jej najważniejszych twórców.	pozytywistów w kwestie społeczne i narodowe; – uzasadnia, korzystając z dzieł literackich i malarskich, znaczenie idei twórczości „ku pokrzepieniu serc”.
8. Ziemia polskie i ich mieszkańcy od połowy XIX w. – lekcja powtórzeniowa	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.
9. Ziemia polskie i ich mieszkańcy od połowy XIX w. – lekcja sprawdzająca	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.
V. Geneza, przebieg i następstwa I wojny światowej					
1. Świat na drodze do I wojny światowej. Polskie orientacje polityczne w przededniu jej wybuchu	– wyjaśnia pojęcia: <i>wyścig zbrojeń, trójprzymierze, trójporozumienie, kocioł bałkański, I i II wojna</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>U-Boot, konwencja wojskowa, entente cordiale, ultimatum, Narodowy</i>	– przedstawia bezpośrednio i pośrednio przyczyny wybuchu I wojny światowej; – charakteryzuje	– na podstawie tekstu źródłowego wyjaśnia, jakie przyczyny – zdaniem ministra Greya – powinny skłonić w 1914 r.	– analizuje źródła zawiązania się trójprzymierza i trójporozumienia oraz wspólne cele, które chciały realizować

	<p><i>bałkańska, zamach w Sarajewie, orientacja prorosyjska, konserwatyści krakowscy, orientacja proaustriacko-trialistyczna, orientacja niepodległościowa, organizacja paramilitarna, Drużyny Polowe, Drużyny Bartoszone.</i></p>	<p><i>Związek Robotniczy, Związek Walki Czynnej (ZWC), Związek Strzelecki we Lwowie, „Strzelec” w Krakowie, Komisja Skonfederowanych Stronnictw Niepodległościowych (KSSN);</i> – omawia proces formowania się trójprzymierza i trójporozumienia.</p>	<p>polskie orientacje polityczne, które wykształciły się przed wybuchem wojny; – omawia cele, jakie stawiali sobie członkowie polskich orientacji politycznych w odniesieniu do przyszłości Polaków i ziem polskich, oraz środki, którymi zamierzali je zrealizować.</p>	<p>Wielką Brytanię do podjęcia wojny z Niemcami; – charakteryzuje podłoże narastania konfliktów międzynarodowych i wzmożonej rywalizacji mocarstw w okresie przed I wojną światową.</p>	<p>państwa członkowskie każdej z tych organizacji.</p>
<p>2. Charakter I wojny światowej i przebieg działań zbrojnych do 1917 r.</p>	<p>– wyjaśnia pojęcia: <i>I wojna światowa, wojna błyskawiczna, karabin maszynowy, gazy bojowe, wojna pozycyjna, nieograniczona wojna podwodna, czołg, samolot myśliwski i bombowy, okręt</i></p>	<p>– wyjaśnia pojęcia: <i>paryska taksówka, ciężka artyleria, drut kolczasty, blokada morską, bitwa jutlandzka, wojna totalna, „Gruba Berta”, miotacze ognia;</i> – przedstawia życie żołnierzy na froncie w czasie I</p>	<p>– na podstawie wykresu wskazuje, jak duże było zaangażowanie walczących stron w konflikt zbrojny; – charakteryzuje działania wojenne na głównych frontach I wojny światowej; – wyjaśnia, na</p>	<p>– na podstawie tekstu źródłowego charakteryzuje warunki życia żołnierzy w okopach na froncie zachodnim podczas I wojny światowej; – charakteryzuje okoliczności, w jakich do wojny przystąpiły Stany</p>	<p>– uzasadnia, dlaczego na froncie zachodnim działania zbrojne przez większość wojny przybrały charakter pozycyjny; – analizuje znaczenie walk na głównych frontach oraz działania na morzu.</p>

	<i>podwodny.</i>	wojny światowej; – wymienia państwa europejskie biorące udział w wojnie po obu stronach konfliktu.	czym polegał totalny charakter I wojny światowej.	Zjednoczone.	
3. Rewolucja w Rosji oraz ostatni etap wojny	– wyjaśnia pojęcia: <i>rewolucja lutowa, Piotrogradzka Rada Delegatów Robotniczych i Żołnierskich, Rząd Tymczasowy, bolszewicy, rewolucja październikowa, Dekret „o ziemi”, traktat pokojowy, Rosja Radziecka, wojna domowa, 14 punktów Wilsona, abdykacja.</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>dwuwładza, Czerwona Gwardia, przewrót październikowy, Rada Komisarzy Ludowych, system dyktatury jednej partii, „biały” generał, „ofensywa stu dni”;</i> – omawia przyczyny, które doprowadziły do wybuchu rewolucji lutowej 1917 roku w Rosji.	– na podstawie opinii zwykłego żołnierza i niemieckiego dowódcy zawartych w tekstach źródłowych charakteryzuje stan ducha bojowego niemieckiej armii jesienią 1918 r.; – przedstawia okoliczności, w jakich bolszewicka Rosja wycofała się z wojny w 1918 r.; – charakteryzuje ostatni etap I wojny światowej oraz przyczyny klęski państw	– na podstawie tekstu źródłowego charakteryzuje, w jaki sposób carski urzędnik policyjny postrzegał sytuację w stolicy i nastroje społeczne jesienią 1916 r.; – analizuje sytuację polityczną ukształtowaną w Rosji po abdykacji cara Mikołaja II; – uzasadnia następstwa wycofania się Rosji z wojny w 1918 r. dla sytuacji międzynarodowej i przebiegu działań	– analizuje i wyjaśnia, w jaki sposób bolszewicy zdobyli, a następnie umocnili swą władzę w Rosji; – uzasadnia rolę Stanów Zjednoczonych w działaniach w I wojnie światowej.

			centralnych.	zbrojnych na froncie zachodnim.	
4. Sprawa polska w czasie I wojny światowej	– wyjaśnia pojęcia: <i>orientacja prorosyjska, kompania kadrowa, Polska Organizacja Wojskowa (POW), Legiony Polskie, I i II Brygada, Akt 5 listopada, kartka żywnościowa, Błękitna Armia, Komitet Narodowy Polski (KNP), Tymczasowa Rada Stanu, kryzys przysięgowy, Rada Regencyjna.</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>Legion Puławski, Naczelny Komitet Narodowy (NKN), Polski Korpus Posiłkowy, proklamacja, Korpusy Polskie, Polska Siła Zbrojna, 13 punkt orędzia Wilsona;</i> – przedstawia, jak zmieniał się stosunek państw zaborczych do sprawy polskiej w czasie I wojny światowej oraz jakie były źródła i konsekwencje tych zmian.	– charakteryzuje najważniejsze polskie formacje wojskowe w czasie I wojny światowej oraz przedstawia okoliczności ich powstania; – na podstawie tekstu źródłowego charakteryzuje postawy polskich żołnierzy, które przyjęli wobec żądania złożenia przysięgi oraz po kryzysie przysięgowym.	– na podstawie tekstu źródłowego charakteryzuje cele wydania manifestu cesarzy i co oni obiecywali w nim Polakom; – przedstawia etapy umiędzynarodowienia sprawy polskiej, wyjaśnia, na czym ono polegało i jakie miało konsekwencje.	– uzasadnia znaczenie aktu 5 listopada oraz jego stosunek do sprawy polskiej; – analizuje, jaki wpływ na polską aktywność polityczną i militarną w czasie I wojny światowej miał rozpoczęty przed jej wybuchem spór o orientacje polityczne; – ocenia rolę i zasługi Józefa Piłsudskiego i Romana Dmowskiego dla sprawy polskiej podczas I wojny światowej.
5. Następstwa I wojny światowej i narodziny porządku wersalskiego	– wyjaśnia pojęcia: <i>pandemia grypy, tzw. hiszpanki,</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>ludobójstwo ludności cywilnej,</i>	– charakteryzuje następstwa polityczne i społeczne I wojny	– na podstawie mapy wymienia państwa, które powstały w	– analizuje, dlaczego skala strat ludzkich i materialnych,

	weterani, konferencja pokojowa, Liga Narodów, traktat wersalski, plebiscyt, izolacjonizm, konferencja waszyngtońska.	pacyfizm, Zagłębie Saary, demilitaryzacja, reparacje, Rada Ligi, system mandatowy; – przedstawia bilans strat ludzkich i materialnych, jakie przyniosła I wojna światowa.	światowej; – przedstawia cele, które chcieli osiągnąć przywódcy zwycięskich mocarstw podczas konferencji paryskiej oraz przyczyny różnic w ich poglądach.	Europie po I wojnie światowej; – charakteryzuje postanowienia traktatu wersalskiego zawartego z Niemcami i innymi pokonanymi państwami; – omawia i ocenia konsekwencje dla Niemiec ustalonych na konferencji paryskiej decyzji zwycięskich mocarstw.	jakie przyniosła I wojna światowa, była tak duża; – analizuje okoliczności powołania Ligi Narodów i stawiane przed nią cele.
6. Geneza, przebieg i następstwa I wojny światowej – lekcja powtórzeniowa	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.
7. Geneza, przebieg i następstwa I wojny światowej – lekcja sprawdzająca	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.
VI. Świat w okresie międzywojennym					
1. Europa w latach 20. XX w.	– wyjaśnia pojęcia: „eksport	– wyjaśnia pojęcia: III	– przedstawia, okoliczności	– analizuje okoliczności	– analizuje, jakie znaczenie dla

	rewolucji”, dyskryminacja, mała ententa, traktaty w Rapallo i Locarno, związki kombatanckie, faszyzm, bojówka, „czarne koszule”, marsz na Rzym, traktaty laterańskie.	Międzynarodówka (Komintern), Linia Maginota, solidaryzm społeczny, Narodowa Partia Faszystowska, korporacjonizm; – określa główne problemy w relacjach międzynarodowyc h w Europie po zakończeniu I wojny światowej.	objęcia przez włoskich faszystów władzy oraz metody, jakimi ją sprawowali.	zawarcia traktatów w Rapallo i Locarno oraz ich postanowienia; – charakteryzuje genezę narodzin faszyzmu we Włoszech oraz cechy tej ideologii.	sytuacji międzynarodowej Niemiec miały traktaty w Rapallo i Locarno; – omawia i analizuje słabe strony ładu wersalskiego.
2. Rozwój systemu totalitarnego w porewolucyjnej Rosji. Stalinizm	– wyjaśnia pojęcia: „czerwony terror”, łagier, „dyktatura proletariatu”, Rada Komisarzy Ludowych, komunizm wojenny, centralnie sterowana gospodarka, rekwizycje, reglamentacja żywności, Nowa Polityka	– wyjaśnia pojęcia: Czeka (Ogólnorosyjska Nadzwyczajna Komisja do Walki z Kontrrewolucją i Sabotażem), Komitet Centralny Wszeczwiązkowej Komunistycznej Partii (bolszewików) – WKP (b), Zjednoczony Państwowy Zarząd Polityczny	– na podstawie tekstu źródłowego charakteryzuje stosunek władz radzieckich do chłopów i metody zaprowadzania na wsi kolektywizacji; – przedstawia działania, jakie bolszewicy (komuniści) podjęli po rewolucji dla umocnienia swojej	– na podstawie tekstu źródłowego analizuje, na czym polegał „czerwony terror” w bolszewickiej Rosji oraz przeciwko komu był skierowany; – charakteryzuje kolektywizację w ZSRR oraz jej cele i następstwa.	– analizuje model państwa (ustroju, gospodarki) zbudowany przez bolszewików w porewolucyjnej Rosji; – uzasadnia dużą rolę, jaką w porewolucyjnej Rosji odgrywały służby bezpieczeństwa.

	<p><i>Ekonomiczna (ros. NEP), Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich (ZSRR), stalinizm, totalitaryzm, indoktrynacja, kolektywizacja, kolchozy, kulak, „wielki terror”, Ludowy Komisariat Spraw Wewnętrznych (NKWD).</i></p>	<p><i>(OGPU), GUŁag – Główny Zarząd Obozów, Kanał Białomorski, „wielka czystka”, procesy pokazowe, kult jednostki; – omawia metody, którymi Stalin zdobył i umocnił władzę dyktatorską.</i></p>	<p>władzy.</p>		
<p>3. Nauka i gospodarka w okresie międzywojennym. Wielki kryzys i jego następstwa</p>	<p>– wyjaśnia pojęcia: <i>penicylina, teoria względności, Nowy Ład (New Deal), autostrada, kroniki filmowe, widowiska sportowe, czarny czwartek, wielki kryzys gospodarczy, roboty publiczne, interwencjonizm.</i></p>	<p>– wyjaśnia pojęcia: <i>sztuczny jedwab i kauczuk, teflon, insulina, sulfonamidy, mechanika kwantowa, deficyt budżetowy, autorytaryzm; – przedstawia następstwa, które wielki kryzys wywołał w życiu gospodarczym, społecznym i politycznym.</i></p>	<p>– charakteryzuje najważniejsze tendencje w gospodarce dwudziestolecia międzywojennego.</p>	<p>– charakteryzuje osiągnięcia nauki w okresie międzywojennym i ich wpływ na warunki bytowe i życie codzienne ludności; – analizuje, czym był wielki kryzys zapoczątkowany w 1929 r. oraz co go spowodowało i jak przebiegał.</p>	<p>– uzasadnia wpływ spadku wartości papierów wartościowych na giełdzie dla gospodarki amerykańskiej; – analizuje rolę jaką, odegrał prezydent USA Roosevelt i jego program Nowy Ład (<i>New Deal</i>) w przezwycięzeniu kryzysu gospodarczego.</p>

<p>4. Niemiecki nazizm. III Rzesza pod rządami Hitlera</p>	<p>– wyjaśnia pojęcia: <i>Republika Weimarska, nazizm, inflacja, hiperinflacja, Oddziały Szturmowe (SA), pucz monachijski, Mein Kampf (Moja walka), kanclerz, III Rzesza Niemiecka, swastyka, „noc długich noży”, SS, tajna policja polityczna (Gestapo), antysemityzm.</i></p>	<p>– wyjaśnia pojęcia: <i>Niemiecka Partia Robotników (niem. NSDAP), system totalitarny, obozy koncentracyjne, ustawy norymberskie, „noc kryształowa”, Hitlerjugend (młodzież Hitlera).</i></p>	<p>– na podstawie tekstu komunikatu rządu niemieckiego wyjaśnia, jaki kształt systemu politycznego w III Rzeszy potwierdzał komunikat ogłoszony przez rząd niemiecki; – przedstawia okoliczności, które umożliwiły Hitlerowi przejęcie władzy w Niemczech.</p>	<p>– na podstawie tekstu źródłowego przedstawia stosunek nazistów do Republiki Weimarskiej i systemu demokratycznego oraz wyjaśnia, w jaki sposób chcieli oni sięgnąć po władzę w tym kraju; – charakteryzuje ideologię nazizmu i totalitarny charakter III Rzeszy.</p>	<p>– analizuje, jaką rolę odgrywał w nazizmie antysemityzm oraz w czym się on przejawiał; – porównuje system sprawowania władzy w ZSRR i hitlerowskich Niemczech i ocenia rolę, jaką odgrywał aparat represji w obu państwach.</p>
<p>5. Świat na drodze ku wojnie</p>	<p>– wyjaśnia pojęcia: <i>Wehrmacht, embargo, Front Ludowy, remilitaryzacji Nadrenii, wojna domowa, Brygady Międzynarodowe, „oś Rzym–Berlin”, „oś Berlin–Rzym–Tokio”, Anschluss,</i></p>	<p>– wyjaśnia pojęcia: <i>masakra w Nankinie, plebiscyt na Terytorium Saary, Falanga Hiszpańska, Legion Condor, pakt stalowy;</i> – omawia agresywne poczynania Niemiec</p>	<p>– charakteryzuje kolejne etapy ekspansji faszystów w Europie; – wymienia wydarzenia i procesy, które najbardziej zbliżyły świat do nowej wojny oraz jej przyczyny.</p>	<p>– na podstawie tekstu źródłowego charakteryzuje cele, jakimi Hitler kierował się w polityce zagranicznej; – analizuje, w jaki sposób Hitler doprowadził do odzyskania przez Niemcy mocarstwowej</p>	<p>– analizuje i uzasadnia swoją opinię na temat, czy polityka ustępstw prowadzona przez mocarstwa zachodnie miała szansę na powodzenie; – wyjaśnia i ocenia następstwa polityki</p>

	<i>polityka appeasementu, konferencja monachijska, ultimatum, Okręg Kłajpedy.</i>	hitlerowskich i ich wpływ na sytuację międzynarodową.		pozycji; – ocenia funkcjonowanie porządku wersalskiego i charakteryzuje przyczyny jego załamania się.	appeasementu.
6. Kultura w okresie międzywojennym	– wyjaśnia pojęcia: <i>modernizm, nieme filmy, komik, jazz, dadaizm, kubizm, surrealizm, abstrakcjonizm, funkcjonalizm, Bauhaus.</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>Hollywood, film obyczajowy, western, film gangsterski, musical, swing, fokstrot, charleston;</i> – wymienia przykłady ze sztuk plastycznych z okresu międzywojennego.	– wymienia najważniejszych pisarzy okresu międzywojennego i charakteryzuje ich twórczość; – charakteryzuje tendencje i kierunki, jakie dominowały w sztukach plastycznych w okresie międzywojennym, i wymienia ich głównych przedstawicieli.	– charakteryzuje wczesny (do 1939 r.) okres rozwoju kina i sztuki filmowej; – analizuje charakterystyczne cechy kultury artystycznej międzywojnia – uzasadnia związek kultury artystycznej z ówczesną rzeczywistością społeczną i polityczną.	– analizuje i uzasadnia słowa Marcela Prousta – „Nie dostaje się mądrości w darze, trzeba ją odkryć samemu po wędrówce, jakiej nikt nie może podjąć za nas ani jej nam oszczędzić, bo ona jest spojrzeniem na świat”.
7. Świat w okresie międzywojennym – lekcja powtórzeniowa	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.
8. Świat w okresie międzywojennym –	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.

lekcja sprawdzająca					
VII. II Rzeczpospolita					
1. Odrodzenie państwa polskiego po I wojnie światowej	– wyjaśnia pojęcia: <i>Polska Komisja Likwidacyjna (PKL), Tymczasowy Rząd Ludowy Republiki Polskiej, Naczelna Rada Ludowa (NRL), powstanie wielkopolskie, Sejm Ustawodawczy, II Rzeczypospolita, Mała Konstytucja, Wojsko Polskie, Pierwszy Marszałek Polski.</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>rząd lubelski, Komitet Narodowy Polski, Tymczasowy Naczelnik Państwa, Związek Ludowo-Narodowy, ordynacja pięcioprzymiotnik owa;</i> – przedstawia zdarzenia, które doprowadziły do ukształtowania się centralnego ośrodka polskiej władzy państwowej; – omawia przyczyny i skutki wybuchu polskiego powstania w Wielkopolsce.	– na podstawie tekstu źródłowego wyjaśnia, w jaki sposób Józef Piłsudski przedstawiał światowym rządów prawo narodu polskiego do posiadania niepodległego państwa oraz na czym się ono – wedle jego sformułowań – opierało; – określa, jaki system społeczno-ustrojowy przyjęło państwo polskie w momencie swego powstania.	– na podstawie tekstu źródłowego charakteryzuje zasady systemu ustrojowego i społecznego, których wprowadzenie ogłaszał rząd lubelski; – analizuje okoliczności, dzięki którym Polska odzyskała w 1918 r. niepodległość oraz uzasadnia rolę wybitnych jednostek w tym procesie.	– na podstawie tekstu źródłowego analizuje charakter reform, które rząd lubelski zamierzał przedstawić Sejmowi Ustawodawczemu oraz dlaczego pozostawiał ich przyjęcie w gestii parlamentu; – uzasadnia znaczenie wyborów do Sejmu Ustawodawczego i uchwalenie Małej Konstytucji dla stabilizacji Polski po I wojnie światowej.
2. Kształtowanie się	– wyjaśnia	– wyjaśnia	– na podstawie	– na podstawie	– analizuje, czy

<p>granic Rzeczypospolitej</p>	<p>II</p> <p>pojęcia: <i>Wolne Miasto Gdańsk, I, II, III powstanie śląskie, Międzysojusznicza Komisja Rządząca i Plebiscytowa, Polski Komisariat Plebiscytowy, „Orlęta Lwowskie”, Rząd Obrony Narodowej, bitwa warszawska, Wódz Naczelny Wojska Polskiego, pokój ryski, bunt Żeligowskiego, Zaolzie.</i></p>	<p>pojęcia: <i>plebiscyt na Mazurach, Warmii i Powiślu, Plebiscyt na Górnym Śląsku, koncepcja federalistyczna, ofensywa polska znad Wieprza, Litwa Środkowa;</i> – przedstawia postanowienia traktatu wersalskiego dotyczące Polski.</p>	<p>tekstu źródłowego wyjaśnia, jakie znaczenie przypisywał przyjęciu traktatu wersalskiego Ignacy Jan Paderewski; – na podstawie wykresu „Podział Górnego Śląska na mocy decyzji Rady Ligi Narodów” określa, jakie znaczenie miał sposób podziału Górnego Śląska dokonany przez Ligę Narodów oraz jaką rolę gospodarczą mogły odgrywać te ziemie dla obu państw; – charakteryzuje proces kształtowania się polskiej granicy wschodniej oraz przedstawia podłoże i przebieg</p>	<p>mapy „Terytoria przyznane Polsce na mocy traktatu wersalskiego” wskazuje i nazywa obszary, które zostały włączone do Polski na mocy traktatu wersalskiego oraz te, na których miały się odbyć plebiscyty; – analizuje, dlaczego w 1918 r. tylko część ziem zamieszkałych przez Polaków znalazła się w granicach Polski; – przedstawia proces kształtowania się polskiej granicy z Niemcami; – analizuje, jaką rolę odegrały decyzje w sprawie granicy z Niemcami podejmowane na</p>	<p>traktat wersalski rozwiązywał wszystkie kwestie terytorialne związane z kształtowaniem się granic Polski; – na podstawie mapy „Walki o granice wschodnie i ostateczny kształt terytorialny II Rzeczypospolitej” omawia przebieg zmagania Polaków z Rosją bolszewicką w latach 1919–1920 oraz porównuje terytorium I i II Rzeczypospolitej; – porównuje koncepcje wschodnie Józefa Piłsudskiego i Romana Dmowskiego oraz analizuje, w jakim stopniu zostały one zrealizowane.</p>
--------------------------------	--	--	--	--	---

			konfliktu z Ukraincami oraz Rosją Radziecką w wojnie polsko-bolszewickiej.	szczeblu międzynarodowym oraz postawą mieszkańców spornych terenów.	
3. Społeczeństwo, gospodarka i ustrój odrodzonej Polski	– wyjaśnia pojęcia: <i>drobnomieszczaństwo, obowiązek szkolny, marka polska, Polska „A” i „B”, reforma rolna, parcelacja, Konstytucja marcowa, prezydent, Zgromadzenie Narodowe.</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>język „tutejszy”, syjonizm, system parlamentarno-gabinetowy, republika demokratyczna, pięcioprzymiotnikowa ordynacja;</i> – omawia zasięg terytorialny II Rzeczypospolitej oraz strukturę jej ludności pod względem społecznym, narodowościowym i religijnym.	– na podstawie mapy „Narodowości Rzeczypospolitej według języka ojczystego podanego w spisie powszechnym z 1931 r.” omawia strukturę narodowościową II Rzeczypospolitej; – omawia, trudności, na jakie napotykał rozwój gospodarczy ziem polskich po I wojnie światowej.	– na podstawie wykresu „Ludność miast i wsi w Polsce według religii” porównuje udział poszczególnych religii i wyznań wśród ludności miejskiej i wiejskiej w II Rzeczypospolitej; – charakteryzuje ustrój Polski, który ukształtował się w oparciu o konstytucję marcową; – analizuje, jakie znaczenie miały zniszczenia wojenne oraz to, że obszary, które weszły w skład państwa polskiego,	– na podstawie tekstu źródłowego wyjaśnia, na czym polegał system trójpodziału władzy oraz w jaki sposób ograniczono władzę prezydenta; – analizuje, w czym się przejawiał – wynikający z konstytucji – demokratyczny charakter ustroju II Rzeczypospolitej.

				należały przez ponad sto lat do trzech państw zaborczych.	
4. Funkcjonowanie i załamanie się demokracji parlamentarnej w Polsce	– wyjaśnia pojęcia: <i>rząd Chjeno-Piasta, hiperinflacja, Bank Polski, złoty polski, „wojna celna” z Niemcami, problemy społeczno-gospodarcze, przewrót majowy, nowela sierpniowa, dekret.</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>wybory parlamentarne, kampania propagandowa, traktat w Locarno, Generalny Inspektor Sił Zbrojnych;</i> – omawia sukcesy, jakie osiągnięto w Polsce w kwestiach gospodarczych w omawianym okresie.	– przedstawia trudności ekonomiczne i społeczne, jakie przeżywała Polska w omawianym okresie; – określa przyczyny i okoliczności przewrotu majowego.	– charakteryzuje okres rządów parlamentarnych w Polsce przed 1926 r.; – omawia i ocenia znaczenie reform Władysława Grabskiego; – analizuje, dlaczego przewrót majowy zakończył się powodzeniem i jakie były jego bezpośrednie następstwa.	– analizuje, jakie były zalety i wady ówczesnego systemu ustrojowego i realiów życia politycznego.
5. Polska w okresie rządów autorytarnych Józefa Piłsudskiego	– wyjaśnia pojęcia: <i>sanacja, polska flota handlowa, „rządy pułkowników”, Centrolew, Obóz Wielkiej Polski, „wybory brzeskie”, rządy autorytarne, Organizacja</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem (BBWR), „cuda nad urną”, „nożyce cen”, wystąpienia antysemitki, Obóz Narodowo-Radykalny (ONR),</i>	– przedstawia najważniejsze konflikty wewnętrzne za rządów Józefa Piłsudskiego oraz ich podłoże.	– na podstawie tekstu źródłowego z pamiętników chłopskich z czasów wielkiego kryzysu przedstawia sytuację ludności chłopskiej wywołaną kryzysem	– analizuje system rządów autorytarnych w Polsce oraz pozycję Józefa Piłsudskiego w państwie; – porównuje sposób sprawowania władzy w Polsce

	<i>Ukraińskich Nacjonalistów (OUN), akcja pacyfikacyjna.</i>	więzienie w Berezie Kartuskiej; – omawia skutki, które wywołał w Polsce światowy kryzys gospodarczy.		gospodarczym; – charakteryzuje życie polityczne w okresie rządów Józefa Piłsudskiego.	w okresie rządów sanacji z wcześniejszym okresem rządów parlamentarnych.
6. Ostatnie lata II Rzeczypospolitej	– wyjaśnia pojęcia: <i>konstytucja kwietniowa, Generalny Inspektor Sił Zbrojnych, „głód ziemi”, 4-letni plan inwestycji, Centralny Okręg Przemysłowy (COP), magistrala węglowa, pakt o nieagresji z ZSRR, deklaracja o niestosowaniu przemocy, pakt Ribbentrop-Mołotow.</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>„dekompozycja obozu sanacyjnego”, Front Morges, Obóz Zjednoczenia Narodowego (OZN), polityka interwencjonizmu ekonomicznego, eksterytorialność, tajny protokół „strefy wpływów”;</i> – omawia genezę, postanowienia i konsekwencje dla Polski i Europy paktu Ribbentrop-Mołotow.	– na podstawie mapy „Gospodarka Polski w latach 1922–1939 i Centralny Okręg Przemysłowy w latach 1937–1939” wskazuje najważniejsze inwestycje, jakie powstały w obrębie Centralnego Okręgu Przemysłowego; – charakteryzuje system ustrojowy określony przez konstytucję kwietniową wraz z ordynacjami wyborczymi do	– na podstawie tekstu źródłowego porównuje konstytucję z kwietniową z marcową w kwestii zakresu władzy prezydenta oraz praw i wolności obywatelskich; – charakteryzuje zjawisko „dekompozycji obozu sanacyjnego” po śmierci Józefa Piłsudskiego oraz polskie życie polityczne w ostatnich latach istnienia II Rzeczypospolitej.	– na podstawie tekstu źródłowego „Wypowiedź Stalina z 19.08.1939 r.” analizuje, czy rozmowy brytyjsko-francusko-radzieckie miały szansę zakończyć się powodzeniem oraz jakie były cele Stalina; – omawia i ocenia osiągnięcia gospodarcze Polski w końcu lat 30., w tym Centralny Okręg Przemysłowy.

			Sejmu i Senatu; – przedstawia założenia polskiej polityki zagranicznej i sytuację międzynarodową Polski w latach 30.		
7. Kultura i nauka w II RP	– wyjaśnia pojęcia: „Skamander”, grupa formistów, kapizm (inaczej: koloryzm), sztuka dekoracyjna, Enigma, antropologia.	– wyjaśnia pojęcia: <i>dziela awangardowe, Konkurs Chopinowski, unizm, Instytut Radowy, Polski Słownik Biograficzny</i> ; – przedstawia osiągnięcia nauki polskiej w okresie międzywojennym.	– charakteryzuje literaturę polską okresu międzywojennego i wymienia jej najważniejszych twórców; – przedstawia dorobek polskiej muzyki i sztuk plastycznych w omawianym okresie.	– przedstawia charakter kultury artystycznej i rozrywkowej w okresie II Rzeczypospolitej, zwracając uwagę na jej różnorodność; – charakteryzuje postacie kultury polskiej okresu międzywojennego.	– analizuje najciekawsze i nowatorskie zjawiska w kulturze artystycznej i rozrywkowej w okresie II Rzeczypospolitej oraz podaje ich przykłady.
8. II Rzeczpospolita – lekcja powtórzeniowa	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.
9. II Rzeczpospolita – lekcja sprawdzająca	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.